

درد دقيقه ايجوه بيله اوله اوقوباييليك

أوده عجله ايله هيقدم. قوسار آديملرله مترويه طوغرى ايلرلرکن بر يانده اوگرنجيلره
ويره هبلم درسك پلائي ياپيور، بر يانده ده هيله ين ياغمورده ايصلاخامه يه هاليسيوردم.
بوروين مرديونلرله مترو ايتاسيوننه ايندم. تزنك گللمه سنه اياي اوج دقيقه واردى. بو ترفى
قاهيريرسم، اوله دقيقه دالها بقله مم گرگه بقلدى و درسه كرىچ قالاجقدم. آديملاريمى
صيقلاشديرمه يه، نزه ده يه قوشمه يه باشلادم. المده هانظه اولماه، بلله ده قوشاهاقدم.

متروده بنمله عيني يوشده ايلرله ين بريينك النده كي اوزونجه دگكده هيقانه، "طافه، طافه،
طافه" سارى، تلاشمى و قفامده كي دوشونجه لرى برده اونوتديردى. بلليلكه، اونك ده عجله سى

واردی. صیرتنده کی بیوکه هانظه سی و النده کی دگئی ایله نزه ده یسه بنم قدر فیزی آدیملره

ایرلیوردی. براز دقتایجه باقچه بو کینیک بر بابانه و عین زمانده ”گورمه عذری“ اولریغنی

آشلامدم. کندی کندیجه، ”عجبا اونک تلاشی نه ده؟“ دییه صوردم. بلکه ده دنیا ای هیچ

گورمه مدی. عذری هایلله تک باشه ایرله ده: طور لری و یورو یوسه سقای اولک،

کندینه هوره گوگن بر اناسه گورونومی ویریوردی. عجبا عجله بر اییی واردی؟

بر آنلوه هر شیئی اونوندم. صانله هر شی آغیر چاپیمده یسه کبی حرکت ایتمه یه باشلادی. اونک،

دگنیلله صاغنی صولنی قونترول ایدرک اوکنه بیقابیلله هک انقلاری آشلامه سی، کندیجه یول

آهسی، بلکه ده باشامه غزمنک بر گوسرگه سی ایدی. مردیونلره یاقلاشدیغیزی هس ایندم. ”عجبا

مردیونلرده اینرکن کندیجه یاردیم اینه می؟“ دییه دوستونورکن، او مردیونلرده اینمه یه

باشلادی. صائله دنیا دومدوز اولسه، قارشینده هیچ بر انقل قالماسه کبی مردیونلرک صوغنه

گلدی. عجب، دگنلک اوینده اولی یوکلندیرسه بر شیئی واردی، یا ده بو بایانه بر شاقه می

یایبیوردی؟ قفامده کی دوشونجه لری طوبارلامه یه هالیسیرکن، مرونک طورانغه گلدیلنی فرقه

ایتدم.

مراقم بی بو بایانک یاننه گلدی و اونقله عین قومبارتیماه بیدم. اوتوردیغی قولتوغه ایجه

یرلشدکه صوگره، دگنلی قاتالایوب هیزی بر قلده هانظه سنک اؤک بوله نه قوبیدی.

هانظه سنک باشقه بر بوله سنی آهاره، بیوکه بر شیئی هیقارمه یه هالیسیدی. عجب بر وولقمن ویا

یه هک ایجه هک کبی بر شیئی هیقارمه دیه دوشونورکن، قلمده ده آهیمه دو یغولرینک

يوكىلىدىغىنى ھىس ايتىدىم. بىللە دە دىنياي گورمەي نە قدر ھوقە ايستە يوردى؛ آغاھلىرى، اولىرى،

آراھلىرى، انسانلار و گوزلىرى... گورەھك او قدر ھوقە سى واردىلە...

او آتە ايجونە كىندىمى ھوقە آرىچە لىقاي ھىس ايتىدىم. گوز، دىنيايە آھىلاھە بىر نىجىرە يىدى و بن اولارنىڭ

قىمىتىنى فضلە بىلمىيوردم. اما نە قدر ھوقە سى افادە ايتىد قارىنى او بىلە آھلا تىيوردى.

بايانلىق، جاننە سىندە ھىقاردىغى قالىنچە، كىتاب تورى بىر سىنىڭ گوزىمە ايلىسىلە بو

دوشونچە لىرمەنە ھىيرىلدىم. عىجا او ھىقاردىغى بىر قانالوغىمىدى دىيە ھەلدەملە، اولنىڭ گورمە غىزلى

اولدىغى عىقلە ھەلدى. دىر كىن ھىقىفە لىرى قارىدىرۇپ، بارماقلىرىنىڭ اوھلىرىلە يوقلايارىنە بىر

برده طورى. هر آرديغى صحيفه ي بولدى. همن صاغ النك ائارت و اورته بارماقلىرىنى

قبارينه ائارتار اوزرنده گزديرمه يه باشلادى.

كتاب اوقويوردى... فقط او گورسيورديله... برقاج نانيه طالدم... كتاب اوقومو يالانجه

گورناره فاص بر شى دهاميدى؟ آتلادم... آرتوه او گوزلريله دگل؛ قليبيله، دويفويريله

روهيله اوقويوردى... و كنديمه اوتاندم. آباردر هانظه مده طاشيدىغم و اوج بيه صحيفه نك

طيشنده يك اوقومديغم كتاب گلدى عقلمه؛ و ييلارجه هنج كتاب اوقومايانلر...

كئله اونلر ده، انانى دوستونديرمه، هتى اوتانديرلاره شو گورونتويه شاهد اوله لردى.

دنياده ميليونلرجه انسانه وار... اما اوقومونه... نه ده بن... آئيدنه كيك كيك
دوشونجه لرمده صيريلدم. بر صحيفه ي اوقويوب بئيرمه و ديگر بر صحيفه ي گمئدي.
بارماقيريني قباريجه اشارتار اوزرنده اوسته جه گزديرمه سنده، بو اينه باتقين بريسي اولديغي
اشلا سئلييوردي. ديغقله اي بر اوقويوجي ايدى.

اما نه اوقويابيليرديله؟ بئقارجه كتاب، درگي و غزته نك، گورمه عذري اولانلر ايجومه گونلك،
هفته لسه اولارجه حاضرلا نسي بلله ده ممان دغلي.

آنونلك اوياريسيله، اينه بئلم طوراغه گلد بئلي اشلام. داها درت دقيقه گمئدي؛ و بو قدر بجه
قيسه بر سوره ده دخي كتاب اوقومونه بجه اونئليدي. بئط بو درسي ويرنه گورمه عذري او
قادين ده كتابني هانظه سنه قويمه يه و طوراقدنه اينه يه حاضرلا نسييوردي. آز صوگره تره
طوردى. اوئجه اونلك اينه سني بقله دم. دگئلي ايله اونجه انسانلك آراسنده "طانه... طانه...
طانه..." سئري ايله ايلرسييوردي. آرقه سنده برقاچ نايه باقدم و صائله دگئنده بيقانه او
طانه طانه بينده، اوقو... اوقو... اوقو... و سئرايت ديهه بانقيلانسييوردي.

Dört Dakika İçin Bile Olsa Okuyabilmek

Evden acele ile çıkmıştım. Koşar adımlarla metroya doğru ilerlerken bir yandan öğrencilere vereceğim dersin plânını yapıyor, bir yandan da çiseleyen yağmurda ıslanmamaya çalışıyordum. Yürüyen merdivenlerle metro istasyonuna indim. Trenin gelmesine iki üç dakika vardı. Bu treni kaçırırsam, on dakika daha beklemem gerekecekti ve dersime geç kalacaktım. Adımlarımı sıklaştırmaya, neredeyse koşmaya başladım. Elimde çanta olmasa, belki de koşacaktım.

Metroda benimle aynı yönde ilerleyen birisinin elindeki uzunca değnekten çıkan, “tak, tak, tak” sesleri, telâşımı ve kafamdaki düşünceleri birden unutturdu. Belli ki, onun da acelesi vardı. Sırtındaki büyükçe çantası ve elindeki değneği ile, neredeyse benim kadar hızlı adımlarla ilerliyordu. Biraz dikkatlice bakınca bu kişinin bir bayan ve aynı zamanda ‘görme özürlü’ olduğunu anladım. Kendi kendime, “Acaba onun telaşı neden?” diye sordum. Belki de dünyayı hiç görmemişti. Özürlü haliyle tek başına ilerlese de; tavırları ve yürüyüş şekli ona, kendisine çok güvenen bir insan görünümünü veriyordu. Acaba acele bir işi mi vardı?

Bir anlık her şeyi unuttum. Sanki her şey ağır çekimdeymiş gibi hareket etmeye başladı. Onun, değneğiyle sağını solunu kontrol ederek önüne çıkabilecek engelleri anlaması, kendine yol açması, belki de yaşama azminin bir göstergesi idi. Merdivenlere yaklaştığımızı hissettim. “Acaba merdivenlerden inerken kendisine yardım etsem mi?” diye düşünürken, o merdivenlerden inmeye başladı. Sanki dünya dümdüz olmuş, karşısında hiçbir engel kalmamış gibi merdivenlerin sonuna geldi. Acaba, değneğin ucunda onu yönlendiren bir şey mi vardı, ya da bu bayan bir şaka mı yapıyordu? Kafamdaki düşünceleri toparlamaya çalışırken, metronun durağa geldiğini fark ettim.

Merakım beni bu bayanın yanına çekti ve onunla aynı kompartımana bindim. Oturduğu koltuğa iyice yerleştikten sonra, değneğini katlayıp hızlı bir şekilde çantasının ön bölmesine koydu. Çantasının başka bir bölmesini açarak, büyükçe bir şeyi çıkarmaya çalıştı. Acaba bir walkman veya yiyecek-içecek gibi bir şey mi çıkaracak diye düşünürken, kalbimden de acıma duygularının yükseldiğini hissettim. Belki de dünyayı görmeyi ne kadar çok istiyordu; ağaçlar, evler, araçlar, insanlar ve gözler... görecekti o kadar çok şey vardı ki...

O an için kendimi çok ayrıcalıklı hissettim. Göz, dünyaya açılan bir pencereydi ve ben onların kıymetini fazla bilmiyordum. Ama ne kadar çok şey ifade ettiklerini o bana anlatıyordu.

Bayanın, çantasından çıkardığı kalınca, kitap türü bir şeyin gözüne ilişmesiyle bu düşüncelerimden sıyrıldım. Acaba o çıkardığı bir katalog muydu diyecektim ki, onun görme özürlü olduğu aklıma geldi. Derken sayfaları karıştırıp, parmaklarının uçlarıyla yoklayarak bir yerde durdu. Her aradığı sayfa bulmuştu. Hemen sağ elinin işaret ve orta parmaklarını kabarık işaretler üzerinde gezdirmeye başladı.

Kitap okuyordu... Fakat o görmüyordu ki... Birkaç saniye daldım... Kitap okumak yalnızca görenlere has bir şey değil miydi? Anladım... Artık o gözleriyle değil; kalbiyle, duygularıyla, ruhuyla okuyordu.... Ve kendimden utandım. Aylardır çantamda taşıdığım ve üç beş sayfanın dışında pek okumadığım kitap geldi aklıma; ve yıllarca hiç kitap okumayanlar...

Keşke onlar da, insanı düşündüren, hatta utandıran şu görüntüye şahid olsalardı.

Dünyada milyonlarca insan var... Ama okumak... Neden ben... Aniden kesik kesik düşüncelerimden sıyrıldım. Bir sayfayı okuyup bitirmiş ve diğer bir sayfaya geçmişti. Parmaklarını kabarık işaretler üzerinde ustaca gezdirmesinden, bu işe yatkın birisi olduğu anlaşılıyordu. Demek ki iyi bir okuyucu idi.

Ama ne okuyabilirdi ki? Binlerce kitap, dergi ve gazetenin, görme özürlü olanlar için günlük, haftalık olarak hazırlanması belki de mümkün değildi.

Anonsun uyarısıyla, ineceğim durağa geldiğimi anladım. Daha dört dakika geçmişti; ve bu kadarcık kısa bir sürede dahi kitap okumak çok önemliydi. Bana bu dersi veren görme özürlü o kadın da kitabını çantasına koymaya ve durakta inmeye hazırlanıyordu. Az sonra tren durdu. Önce onun inmesini bekledim. Değneği ile onca insanın arasından “tak... tak.., tak..” sesleriyle ilerliyordu. Arkasından birkaç saniye baktım ve sanki değnekten çıkan o tak tak beynimde, oku... oku... oku... ve şükret diye yankılanıyordu...